

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРАВОСУДДЯ

В И С Н О В О К

щодо проекту Закону про внесення змін до статті 368-2 Кримінального кодексу України "Незаконне збагачення" щодо узгодження із Конвенцією ООН проти корупції та Конституцією України (реєстр. № 4025 від 4 лютого 2016)

Комітет з питань правової політики та правосуддя розглянув на своєму засіданні 06 вересня 2016 року (протокол № 50) на відповідність Конституції України проекту Закону про внесення змін до статті 368-2 Кримінального кодексу України "Незаконне збагачення" щодо узгодження із Конвенцією ООН проти корупції та Конституцією України) (реєстр. № 4025 від 4 лютого 2016 року) (далі – Законопроект), поданий народними депутатами України Мельничуком І. І та іншими.

Згідно з поясннюальною запискою до Законопроекту він розроблений з метою удосконалення законодавства у сфері притягнення до відповідальності за незаконне збагачення та приведення його у відповідність із міжнародними правовими актами у сфері протидії корупції.

Для досягнення мети авторами пропонується викласти у новій редакції диспозицію частини першої статті 368-2 Кримінального кодексу України, а саме, визначити незаконне збагачення як набуття особою, уповноваженою на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, у власність активів у значному розмірі, які вона не може обґрунтувати, а так само передача нею таких активів будь-якій іншій особі.

Вирішуючи питання про відповідність Законопроекту положенням Конституції України, Комітет виходить з такого.

У Конституції України визначається, що Україна є демократичною, правою державою, в якій визнається і діє принцип верховенства права; держава відповідає перед людиною за свою діяльність; утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави; органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених Конституцією України межах і відповідно до законів України (стаття 1, частина друга статті 3, частина друга статті 6, частина перша статті 8 Основного Закону України)

Згідно з частиною першою статті 11 Загальної декларації прав людини 1948 року та пункту 2 статті 6 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод 1950 року кожен, кого обвинувачено у вчиненні кримінального правопорушення, вважається невинним доти, доки його провину не буде доведено в законному порядку.

Конституційний Суд України у своєму Рішенні від 6 жовтня 2010 року за № 21-рп/2010 звертає увагу на те, що у ратифікованих Україною Цивільній конвенції про боротьбу з корупцією 1999 року, Кримінальній конвенції про боротьбу з корупцією 1999 року, Конвенції Організації Об'єднаних Націй проти корупції 2003 року корупційна діяльність безпосередньо пов'язується з корисливими діями (бездіяльністю) посадової особи при виконанні покладених на неї службових обов'язків. Зазначене може прирівнюватися до давання чи отримання хабара, зловживання службовим становищем чи впливом, сприяння відмиванню отриманих від корупційних злочинів доходів, їх приховування, розкрадання чи нецільового використання майна, перешкоджання здійсненню правосуддя, а також незаконного збагачення як значного збільшення доходів, яке перевищує законні доходи особи і яке вона не може раціонально обґрунтувати, тощо.

Члени Комітету зауважують, що чинна редакція частини першої статті 368-2 Кримінального кодексу України суперечить вимогам статті 20 Конвенції ООН проти корупції, в якій визначено, що за умови дотримання своєї конституції та основоположних принципів своєї правової системи кожна Держава-учасниця розглядає можливість вжиття таких законодавчих та інших заходів, які можуть бути необхідними для визнання злочином умисного незаконного збагачення, тобто значного збільшення активів державної посадової особи, яке перевищує її законні доходи і які вона не може раціонально обґрунтувати.

Разом з тим, частина перша статті 368-2 Кримінального кодексу України не враховує норми статті 62 Конституції України щодо гарантій презумпції невинуватості особи у вчиненні злочину, відповідно до якої особа вважається невинуватою у вчиненні злочину і не може бути піддана кримінальному покаранню, доки її вину не буде доведено в законному порядку і встановлено обвинувальним вироком суду. При цьому ніхто не зобов'язаний доводити свою невинуватість у вчиненні злочину.

У зв'язку з цим Комітет вважає, що запропонована авторами нова редакція частини першої статті 368-2 Кримінального кодексу України сприятиме подоланню суперечності зазначеної статті вимогам статті 62 Конституції України та статті 20 "Незаконне збагачення" Конвенції ООН проти корупції.

Відповідно до Основного Закону України (пункт 22 частини першої статті 92) діяння, які є злочинами, та відповідальність за них визначаються виключно законами України.

Підсумовуючи зазначене та зважаючи, що прийняття законів Конституція України відносить до повноважень Верховної Ради України як єдиного органу законодавчої влади в Україні (стаття 75, пункт 3 частини

першої статті 85) законодавча пропозиція, узгоджується з наведеними нормами законодавства.

Враховуючи викладене, Комітет дійшов висновку, що проект Закону про внесення змін до проекту Закону про внесення змін до статті 368-2 Кримінального кодексу України "Незаконне збагачення" щодо узгодження із Конвенцією ООН проти корупції та Конституцією України) (реєстр. № 4025 від 4 лютого 2016 року), поданий народними депутатами України Мельничуком І. І та іншими., не суперечить положенням Конституції України.

Голова Комітету

R.P. КНЯЗЕВИЧ